

На те, що Славське “здає позиції” є свої причини. А найголовніша з них полягає у небажанні державної та місцевої влади це містечко розвивати. Наприклад, усім відомі дороги у Славську: яма на ямі, і ніхто не веде мову про їх нагальний ремонт. Адже це не вигідно: по Славську курсують 400 “уазиків”, бо по розбитих дорогах взимку ніяка інша машина не зможе проїхати.

Слід зазначити у підсумку, що є і певні позитивні зрушення, які відбуваються досить повільно. Як інформує Report.if.ua, службовці Міністерства надзвичайних ситуацій, які працюють у Прикарпатті, готуються до надання допомоги іноземним туристам, вивчають англійську мову і зможуть вільніше з ними спілкуватися. Першими за опанування англійської мови взяли диспетчери рятувальних служб. Це і не дивно, адже щороку збільшується потік туристів у Карпати з європейських країн: Польщі, Франції, Німеччини та навіть із Швейцарії [1].

Література:

1. Івано-Франківський тижневик “Репортер”.
2. Матеріал з “Вікіпедії – вільної енциклопедії”. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/>.
3. Матешук С. В. Провідні напрями використання рекреаційних ресурсів Карпат / С.В. Матешук, В.Г. Явкін // Молоді науковці – географічній науці: Матер.наук. конф. – 27–28 жовтня. – Київ, 2006.
4. Особисте інформаційне джерело смт. Славське.
5. Офіційний сайт гірськолижного курорту Буковель. – Режим доступу: <http://bukovel.com/>.

ПРОЕКТ ЕКОСТЕЖКИ ДЛЯ ПОХОДУ ВИХІДНОГО ДНЯ СТУДЕНТІВ ЛДУФК

Костянтин Лабарткава, Валентина Лабарткава

Львівський державний університет фізичної культури

Актуальність. На початку ХХІ століття перед людством постає нагальна проблема – навчитися розсудливо, обережно, економно використовувати природні ресурси планети, тому, що від цього буде зале-

жати наше майбутнє та майбутнє наших нащадків. Тому, що тільки на «здоровій» планеті буде народжуватись здорове покоління. Майбутнє планети, на думку деяких науковців, є загрозованим, але його можна ще змінити, розробляючи і впроваджуючи нові еколого-економічні програми та приймаючи політичні рішення, які змусять усіх людей докорінно змінити своє ставлення до навколишнього природного середовища та свого здоров'я.

Людство завжди неохоче ставиться до змін, особливо якщо ці зміни будуть торкатися їхнього способу життя. Тому саме за допомогою екологічного туризму можна змінити катастрофічне майбутнє нашої планети та ненав'язливо формувати у майбутнього покоління позитивне ставлення до здорового способу життя.

У наукових працях (Дутляк С.В. 2005, Чижова В.П. 2007, Бабюк Л.Л. 2011) не висвітлюється екологічний туризм, як засіб формування здорового способу життя. Його суть реалізується в цілеспрямованому, різнобічному, оздоровчому активному відпочинку. У свідомому пересуванні на місцевості, а також у формах пізнавальної та загальноосвітньої діяльності. Екологічний туризм збагачує молоду людину новими знаннями, вміннями, навичками, сприяє розвитку фізичних якостей: сили, швидкості, витривалості, спритності, покращує адаптаційні можливості організму, стан здоров'я, підвищує рівень фізичного стану.

Туризм для студентської молоді – це подорожі та мандрівки у вільний час, один з найкращих видів відпочинку, найбільш ефективний засіб задоволення рекреаційних потреб, які поєднують різні види рекреаційної діяльності, пізнання, відновлення моральних та фізичних сил, складова частина фізичної культури, охорони здоров'я, засоби культурного, духовного й соціального розвитку студентської молоді.

Мета дослідження: формування проекту екологічної стежки для студентської молоді.

Методи дослідження: аналіз і узагальнення науково-методичної літератури, системно-структурний підхід, історичний аналіз та картографічний метод.

Результати дослідження. Екологічний туризм з його величезними рекреаційними і пізнавальними можливостями призначений для задоволення рекреаційних потреб студентської молоді, поєднує різні види рекреаційної діяльності, пізнання, відновлення моральних та фі-

зичних сил, а також охорони та раціонального використання природних багатств, прагне донести до людей важливість питань захисту навколишнього середовища.

Виділяють три головні складові екотуризму: екоосвітню, природоохоронну, етнотолерантну. В даній статті ми розглянемо одну із складових, а саме екоосвітню.

Екоосвітня складова передбачає наявність у екологічних стежок елементів, екологічної освіти та просвіти (пізнання природи, отримання туристами нових знань, навичок та вмій не просто поведінки у природі, а спілкування з нею).

На базі кафедри туризму Львівського державного університету фізичної культури зі студентами I–IV курсів проводяться походи вихідного дня екостежками на території Сколівського району (наприклад, в селі Тухля та околицях).

Тухля – гірське село в Сколівському районі Львівської області. Село тісно пов'язане із життям та творчістю І. Франка. Нижче подано опис екологічної стежки.

Пункт 1. Екологічна стежка розпочинається із залізничної станції села Тухля. Напрямок руху на північ трасою Львів – Славське. Через 1,2 км праворуч знаходиться церква УГКЦ св. Миколая. У цій церкві збереглися ікони пензля Корнила Устиновича, а також у стіну вмурована бронзова таблиця з прізвищами полеглих на горі Маківці вояків УСС.

Пункт 2. Від церкви св. Миколая шлях продовжується надалі на північ. Через 500 м знаходиться Франкова криниця, пам'ятник Іванові Франкута камінь – начебто саме той, яким перекидали гірський потік, щоби знищити татар. У криниці, м'яка вода, краща, ніж навіть у багатьох гірських джерелах.

Пункт 3. На 520 м повертаємось назад, минаючи точку 2, повертаємо ліворуч і доходимо до підвісного мосту, де студенти можуть зробити привал перед підйомом на гору Захар Беркут (964 м). Тухля найбільш відома саме як батьківщина Захара Беркута. Гора названа на його честь. На ній височить статуя, саме там, де за народними переказами, і поховано цю історичну постать.

Пункт 4. Шлях продовжуємо у північно-західному напрямку по відкритій місцевості (хребет). Проходимо 3,5 км, повертаємо ліворуч та спускаємось до асфальтованої дороги, яка йде вздовж річки Головчанки.

Пройшовши 4 км до села Головецько та 2 км селом, повертаємо ліворуч. Хорошим орієнтиром є місце впадіння Грабовецького струмка в річку Головчанку. Звідси розпочинається сходження на гору Маківка. Доходимо до лісосмуги і продовжуємо рухатись маркованою ґрунтовою дорогою. Через 2 км ми виходимо на вершину г. Маківка (958 м).

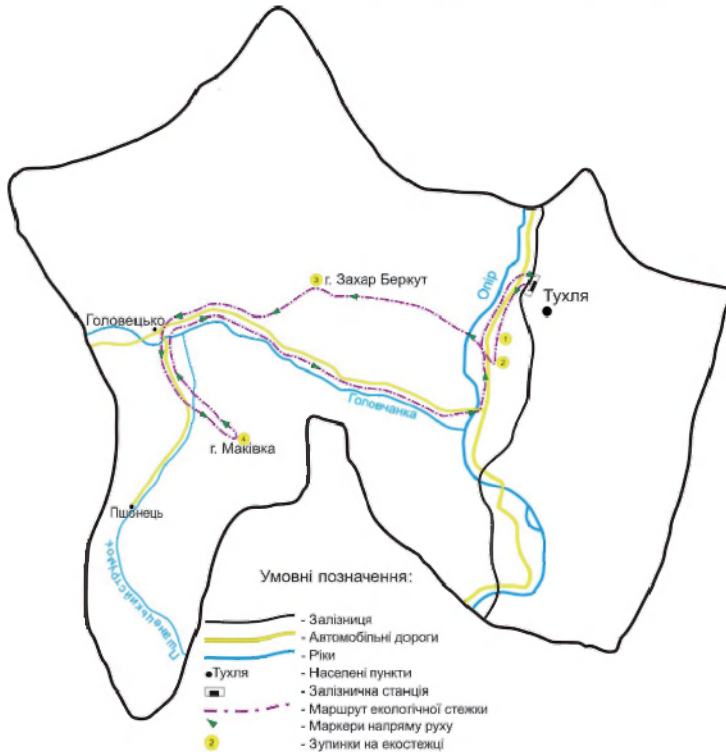

Рис. 1. Картохема екологічної стежки в с. Тухля та її околицях

Гора Маківка складається з трьох вершин. На південних схилах, самої пологої вершини знаходиться меморіальний комплекс УССів. Г. Маківка є цікавим туристичним об'єктом не лише історичного характеру, а й екологічного. Тут спостерігається шкідливий вплив нематод на смереки.

Дорога назад пролягає частково тим ж маршрутом що і підйом. З г. Маківка ми повертаємось назад у с. Головецько, а з нього асфальтованою дорогою прямуємо у східному напрямку до траси Львів – Славське.

Через 10 км ми виходимо на міст через р. Опір і від нього повертаємо ліворуч у північно-західний напрям до залізничної станції, минаючи пункти 1 та 2 екостежки. Загальна протяжність маршруту 20 км.

Висновок. Проаналізовані літературні джерела висвітлюють, що в останні роки щораз популярнішим засобом відпочинку стають екологічні стежки, як різновид екологічного туризму, оскільки чиста вода озер, річок, лісове повітря, гірські мандрівки тощо, мають велике соціально-економічне та оздоровче значення.

Література:

1. Бабюк Л. Л. Розробка проекту екологічної стежки «Джуринський каньйон» як засобу раціонального використання території урочища червоне/ Бабюк Л. Л. // Вісник Львів. Ун-ту. (Серія геогр.) – Вип. 39. – Л., 2011. – С. 3–9.
2. Сітницький Ю. Мандрівки по Карпатах. Популярні туристичні маршрути по Українських Карпатах (путівник). Л: Бібльос-Брук, 1993.– 96 с.
3. Чижова В. П. Тропа в гармонии с природой: сборник российского и зарубежного опыта по созданию экологических троп / В. П. Чижова. – М. : Р. Валент, 2007. – 176 с.
4. Чижова В. П. Рекреационный ландшафт как объект экологического образования / В.П. Чижова // Туризм и рекреация : фундаментальные и прикладные исследования: тр. IV междунар. науч.-практ. конф. – М. : Диалог культур, 2009. – С. 102–106.

УРОКИ «ШКОЛИ ВИЖИВАННЯ» ПІД ЧАС СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧИХ ВОДНИХ ПОХОДІВ ПО РІЧЦІ ДНІСТЕР

Лідія Тимошенко¹, Віктор Пижов², Андрій Яворський¹

¹ Львівський державний університет фізичної культури

² Українська академія друкарства

Ще на перших етапах розвитку людства мандрівки водними магістралями започаткували зародження водного туризму. Водні артерії дозволяли пересуватися у просторі за відносно короткий період часу і, що не менш важливо, у відносно недорогий спосіб.